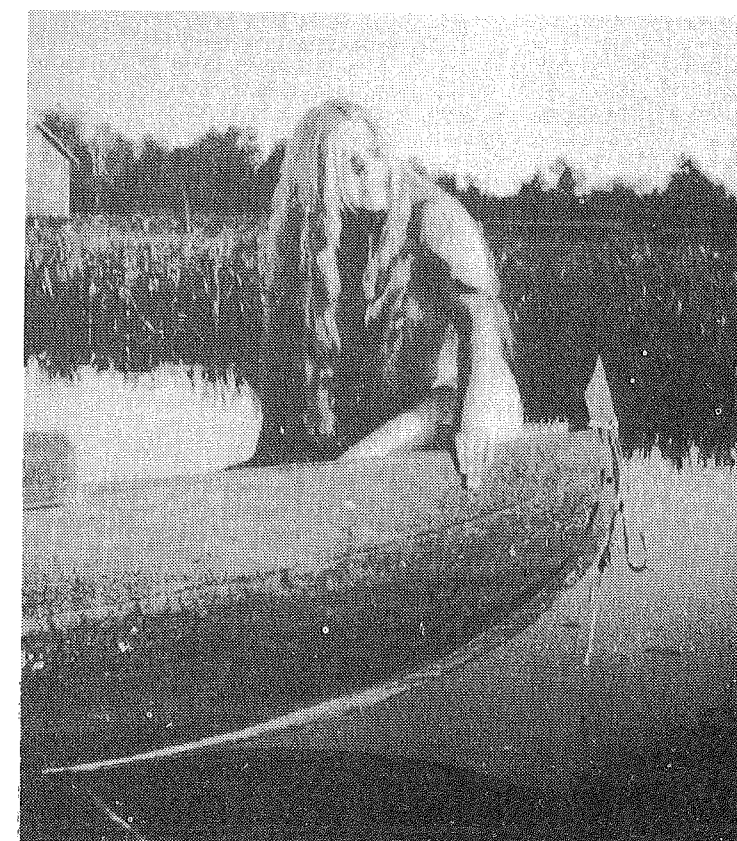

SEUTU

Sakkola

Map showing the Sakkola region, including lakes, rivers, and surrounding areas like Vuoksela, Kottila, Viiksanlahti, Rönkkylä, Patajärvi, Rymä, Hoviakylä, Lapinlahti, and Rautu. The map also shows the borders of neighboring regions like Raasiku, Kallaste, and Kallaste.

HEINÄKUU

Vuoksella souteli vedenneitoja.

Rikkaasti yhdessä

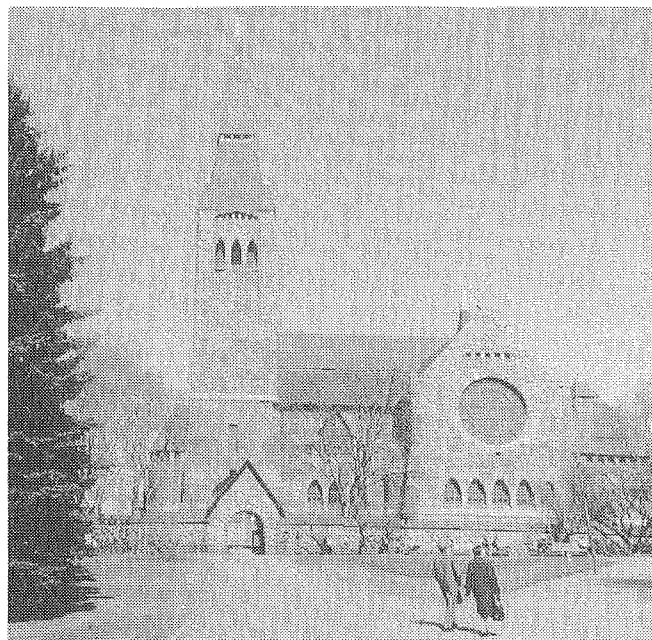
Pyhä Raamattu kertoo ensi lehdillään maan ja taivaan luomisesta.

Tässä tutussa kertomuksessa, jota on joskus kutsuttu taaksepäin katsovaksi profetiaksi, kirjoittaja on hiljentynyt tutkimaan kaiken olemassaolevan salaisuutta. Kaiken, myös ihmisen elämän, salaisuuden kirjoittaja näkee Jumalassa.

Kerran Jumala otti käteensä maan tomua ja muovasi siitä ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen. Ja Raamattu kertoo, että vähän myöhemmin Herra Jumala sanoi:

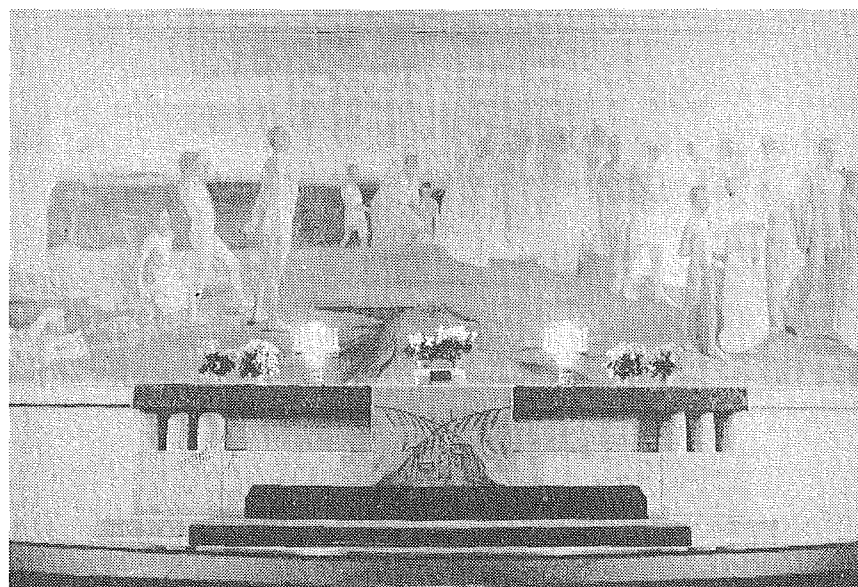
”Ei ole ihmisen hyvä olla yksinänsä, minä teen hänelle avun, joka on hänelle sopiva.” Ja niin Jumala loi toisen ihmisen.

”Ei ole ihmisen hyvä olla yksinänsä.” Tässä lauseessa tiivistyy jotakin hyvin tärkeää raamatullisesta ihmiskäsityksestä. Ihmisenä elämiseen kuuluvat toiset ihmiset. Jotakin ihmisyydestä jäisi toteutumatta, jos olisin aivan yksin keskellä ääretöntä avaruutta.

Sakkolajuhlien Jumalanpalvelus pidetään hiljattain restauroidussa Tampereen Tuomiokirkossa.

Miten viisaasti Jumala onkaan kaiken tehnyt! Mikä rikkaus meillä onkaan siinä, kun saamme tuhansin ja miljoonin sitein kiinnittyä toisiimme! Yksi tärkeä side on yhteinen kotiseutu. Teillä sakkolalaisilla se on monien muistojen Karjalassa. Tämä side on niin voimakas, että se saa yhä uudestaan tulemaan yhteen.

Tampereen Tuomiokirkon alttaritaulu ”YLÖSNOUSEMUS”. Tämän taulun äärellä juhlakansa nauttii Herran Pyhän Ehtoollisen Sakkolajuhlien Jumalanpalveluksessa 7. 8. 1988.

Toivotan teidät sydämellisesti tervetulleiksi Tampereelle 6. — 7. 8. 1988.

Tervetuloa myös Tuomiokirkkoon

Jumalan kasvojen eteen.

Häntä, Elämänantajaa, me saamme kiittää siitä, mikä on meille kultaakin kalliimpaa: kiintymyksen ja rakkauden siteistä, jotka saavat tuntemaan, että meidän on hyvä olla yhdessä.

Seppo Hautalahti

Tuomiokirkkoseurakunnan pastori

Sakkola-juhlat Tampereella 6.-7. 8. 1988 Muistojen ilmat Tampereen Kauppaoppilaitoksella

Sammonkatu 45 lauantaina 6 pv elokuuta 1988 alkaen klo 18.

ALKUSOITTO

Tampereen Kotkien Veteraanisoittajat
joht. Dir.mus. Rauni Lehtonen
Matti Karonen
Marjatta Vulli

TERVETULOTOIVOTUS

LAUSUNTAA

MUSIIKKIESITYKSIÄ

MAHD. TERVEHDYKSET

YHTEISLAULUA YM.

VÄLIAIKA

Linkosuo Merkkipäiväpalvelu

Tuotto kerhomme toiminnan tukemiseen.

Tampereen Kotkien Veteraanisoittajat.

RAVINTOLA

ARPAJAISET

TANSSIMUSIIKKIA

Illan järjestää Sakkolan Sotainvalidien ja veteraanien kerho. Kaikki joukolla mukaan! Tervetuloa!

SUNNUNTAINA 7. 8. 1988 klo 9.00 KUNNIANOSOITUS KALEVANKANKAAN SANKARIHAUDALLA, sekä klo 9.15 KARJALAAN JÄÄNEIDEN VAINAJIEN MUISTOMERKILLÄ.

JUHLAJUMALANPALVELUS TAMPEREEN TUOMIOKIRKOSSA klo 10. Tilaisuus osallistua Herran Pyhän Ehtoollisen viettoon. Jumalanpalveluksen jälkeen tilaisuus ruokailuun juhlaravintolassa.

Päiväjuhla Kauppaoppilaitoksella

Sammonkatu 45 klo 13.

TERVEHDYSSANAT

LAULUA

LAUSUNTAA

JUHLAPUHE

KUOROLAULUA

TERVEHDYKSET

MUSIIKKI JA SÄESTYKSET Uuno Kuparinen

Juhlassa myydään Sakkolankylähistoria- ja Sakkolan historian II teoksia.

Yrjö Raaska

Jukka Viskari

Elli Pulakka

evl. Numminen

Tampereen Veljeskuoro

Sakkola-juhlat 6.—7. 8. 1988 Tampereella

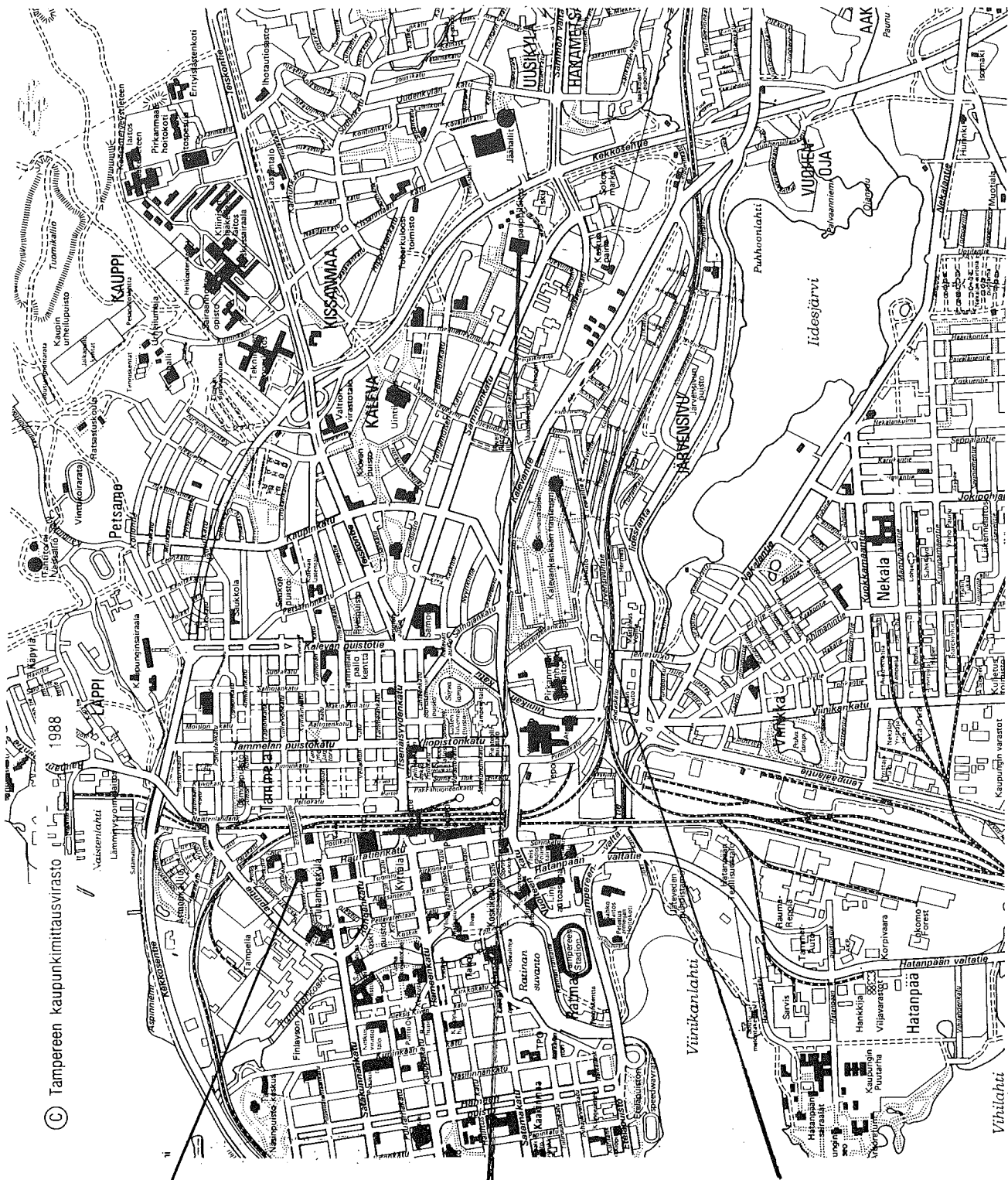
Suvannon Seudun numerossa n:o 4 oli etukäteismaininta Sakkola-juhlilla. Samalla todettiin, että juhla- paikka on ennakkotiedoista poiketen pääjuhlan osalta Kauppaoppilaitos, tämän lisäksi viemme kukkatervehdykset Kalevankankaan hautausmaalle sankarivainajien ja Karjalassa nukkuvien muistomerkeille ja juhla- jumalanpalvelukseen kokoonnumme Tampereen Tuomiokirkkoon. Niille, jotka eivät tunne Tamperetta lähemmin, olemme tähän lehteen painattaneet kartan jossa eri juhla- paikat on merkitty nuolilla.

Tämänvuotinen pitäjänjuhla on aikaisemmista juhlilla poiketen erilainen siinä mielessä, että varsinaisen päiväjuhlan järjestää Suvanto-Säätiö kun aikaisemmin on luovuttanut juhlien pidon karjalaisille yhdistyksille eri puolille sakkolalaisten asuinalueita. Tänä vuonna erilaisten yhteensattumien johdosta päädyttiin tämänkaltaiseen järjestelyyn. Säätiö tulevia vuosia ajatellen tietenkin toivoo, että juhlia voitaisiin järjestää muual- lakin sakkolalaisten asuinalueella. Lauantaisen Muistojen illan Kaup-

paoppilaitoksella järjestää Sakkolan Sotainvalidit, joten juhlaväki voi varautua tänäkin vuonna kaksipäiväisiin juhliin.

Ravintola on järjestetty Kauppaoppilaitokselle kumpanakin juhla- päivänä ja pääemäntänä on Sakkolalaissyntyinen Paula Nieminen.

Tämänvuotiseen juhlaohjelmaan tuo oman panoksensa Hämeen Jääkäripataljoona, joka on ylläpitänyt pitkän ajanjakson ajan sakkolalais- ta perinnettä. Tunnettiinhan pataljoona aiemmin JP 4 nimellä ja oli si-

Tuomiokirkko

Kauppaoppilaitos

Kalevankankaan hautausmaa

joitettuna vuodesta 1922 alkaen Kiviniemen kasarmille ja siellä palveli huomattava määrä sakkolalaisia varusmiehinä ja kantahenkilökunnassa.

Juhlassamme esiintyy pataljoonan

komentaja evl. Numminen juhlahujana, lisäksi nähdään videoesitys pataljoonasta Sakkolan ajoilta.

Tämänkertaiset juhla järjestelyt on jouduttu tekemään kiireen kanssa lyhyellä aikavälillä. Suvanto-Säätiön ja

juhlatoimikunnan puolesta toivomme Teidät hyvät juhla vieraat tervetulleiksi kihuaamaan Tampereelle. Toivomme, että viihdytte juhlillamme.

EK.

Terveisii Sakkolast!

Mirjami ja Nestori Kurki olivat kutsuneet joukon Sakkolan veteraaninaisia ja -miehiä vierailulle kotiinsa Nokian Sammalistontielle.

Tällaiset vierailut ja retket kuuluvat hyvin tärkeänä osana kerhomme toiminta- ja harrastuspiiriin, sillä niistä voimme itse kukin saada elämäämme viitteitä ja virkistystä, sekä näemme miten entinen naapuri tai tuttava voi hyvin ja on saanut elämänsä järjestykseen. Tällaisen miellyttävän vaikutuksen saimme heidän kodistaan.

Retkeläiset toivotettiin lämpimästi tervetulleeksi. Isäntä soitti haitarilla tulomarsssia ”Muistoja Pohjolas-ta”!

Ryhmä miehiä oli edellisviikolla käynyt toivomatkalla Sakkolassa ja nyt oli tilaisuus kuulla terveisiä ja kuvia katsella. Kysyimme, että mitä nyt kuuluu Sakkolaan?

Risto kokeneena Sakkolan kävijänä aloitti selostuksen jo Voloskasta ja siellä he olivat poikenneet myös mukana olleen Toivo Äikään kotipihassa, sekä Jortikanlammin rannalla sijainneen Antti Karosen, sittemmin Toivon ja vaimonsa Helmin os Karonen kotipihalla.

”Ko noustii autost, ni het alko käk kukkuu,” kertoi Nestori ja jatkoi, ettei hän sinne enää toisten mene.

Matkaa jatkettiin ja seuraava kylä olikin sitten Sipilänmäki. Auto parkkeerattiin ahon reunaan ja sieltä pojat poikkesivat myös allekirjoittaneen kotipihalla ja jossa otettiin kuva, jotta voitiin todistaa Martille, että pihassa käyty on.

Kuvasta päätellen ovat sielläkin viime talvet olleet kovia, sillä tasan kaksi vuotta aikaisemmin olin itse samalla paikalla, silloin omenapuut kukkivat parhaillaan. Nyt kuvasta päätellen puut ovat pahasti rappeutuneet, luultavasti pakkasen palelluttamat.

Janonsa matkalaiset sammuttivat ahon reunalla jo vuosisatoja olleesta Laamasen Mikon vinttikaivon vedellä.

Tämä erittäin hyvävetinen kaivo on ollut jo siihen aikaan käytössä, kun Sakkolan ensimmäinen kansakoulu

raunioilla sekä Valistustalon seutuvilla, jossa viime käynnin jälkeen ei lie tapahtunut erikoista.

Matka jatkui Haparaisiin ja aina Taipaleenjoelle asti. Joessa pojat virkistäytyivät uimalla.

Täällä Mirjami ja Nestori Kurjen

Retkeläiset kuvattu Mirjami ja Nestori Kurjen avarassa ja aurinkoisessa pihapiirissä Nokialla.

aloitti toimintansa Sipilänmäellä v. 1874.

Taru kertoo, että kun koulu Sipilänmäeltä lakkautettiin ja rakennettiin kirkolle uusi koulu, niin Sipilänmäen koulun jäännökset myytiin huutokaupalla. Kerrotaan, että koulun kivijalan olisi ostanut Aleksanteri Laamanen (Ale-ukko) ja kaivon olivat ostaneet Metsäpirtin miehet hevosten juottopaikaksi Käkisalmen matkoja varten. Siis senaikaiseksi huoltoasemaksi.

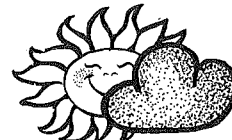
Tietysti pojat kävivät myös kirkon-

kotona Nokian Koskenmäessä kaunis keväinen ilta kului rattoisasti talonväen vieraanvaraisen kahvi- ja piirakatarjoilun virkistämisenä.

Ennen kotimatkaa lähtöä teimme yhteisen päätöksen, että Sakkolajuhlilla Tampereella tavataan!

Kiitos talonväelle!
Retkeläisten puolesta

Martti Karonen

Sakkolan Sotainvalidien ja Veteraanien kerhon vuosikokous

Sakkolan Sotainvalidit ja Sotaveteraanit pitivät vuosikokouksensa UKK instituutissa Tampereella. Kokoukseen oli saapunut kiitettävästi jäseniä eri puolilta Pirkanmaata. Kerhon pj Martti Karonen toivotti kokouksen osanottajat tervetulleeksi ja avasi kokouksen.

Kokous katsottiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin sen avaaja. Koska kerhomme pitkäaikainen sihteeri Lauri Lamppu oli pyytänyt eroa sihteerin tehtävästä sairauden takia, niin valittiin kokouksen sihteeriksi Aune Karonen.

Kokouksen puolesta lausuttiin kiitokset Lauri Lampulle suuriarvoisesta työstä kerhon, sekä sakkolalaisen perinteen hyväksi ja toivottiin pikaisista paranemista. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Laila ja Kaarlo Huuska.

Vuoden 1987:n poikkeuksellisen laaja ja monitahoinen toimintakertomus hyväksyttiin.

Toimintavuoden aikana riveistä poistuneiden veteraaniveljien Yrjö

Nuoran, Oiva Paason ja sotainvalideljen Uuno Revon muistoa kunnioidettiin hetken hiljaisuudella. Jäsenluettelo kertoo, että yllättävän suuri on ollut jäsentemme poistuma riveistä. Seuraava luettelo ei ole täydellinen, mutta antanee viitteen siitä, että iltaruskomme hämmöittää...

Joukostamme ovat poistuneet ainakin seuraavat jäsenet: Hannes Lemmetti, Manu Ollikainen, Matti Systä, Uuno Pitkänen, Eino Etuaho, Mauri Valkonen, Toivo Viskari, Tuomas Nuora, Arvi Lemmetty, Viljo Heikkonen, Nestori Heikkonen, Soini Patja, Eino Nuora, Arvi Nuora, Tauno Tenkanen, Viljo Kiuru, Tauno Huuska, Armas Makkara, Väinö Vuorinen, Uuno Repo, Aapro Jääskeläinen, Onni Naskali, Eino Kuisma, Yrjö Nuora, Eino Naskali, Olli Laamanen, Matti Jääskeläinen, Martti Salmela...

Osastomme perustajajäsenistä on vielä elossa kolme miestä, he ovat ikäjärjestyksessä Eemil Kekki s. 1904, Aarne Naskali s. 1911 ja Martti Karonen s. 1918.

Toimintavuoden tilit hyväksyttiin ja myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus.

Kuluvan vuoden toimintasuunnitelma:

Koska Suvanto-säätiöltä ei ole kukaan hakenut Sakkola-juhlien järjestämisoikeutta Sakkolan Sotainvalidit ja Veteraanit järjestävät lauantaina 6 p:nä elokuuta "Muistojen iltamat".

Sunnuntaina kerhomme järjestää kunnianosoitukset Sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä sekä on mukana Juhlaajumalanpalveluksessa Tampereen Tuomiokirkossa.

Muusta toiminnasta päätettiin, että kunnioitamme tietoomme tulleita poisnukkuneiden aseveljien muistoa ja osallistumme muistotilaisuuksiin. Osallistumme tietoomme tulleisiin syntymäpäivä ym. -juhliin. Osallistumme yhteistoimintaan sakkolalaisseurojen ja -yhdistysten kanssa. Teemme yhteisiä retkiä eri tilaisuuksiin.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin edelleen Martti Karonen, vpj Risto Jääskeläinen. Kerhon sihteeriksi valittiin Aukusti Viskari Lempäälästä ja rahastonhoitajana jatkaa edelleen Aune Karonen. Muut johtokunnan jäsenet: Aarne Naskali Lempäälä, Lauri Lamppu Valkeakoski, Väinö Tenkanen Vantaa, Aadolf Eräranta ja Heimo Viskari Orivesi, Arvi Tiinus Toijala, Eero Sulervo Tampere, Reino Volanen Lempäälä, Viljo Puronmaa Vesilahti, Aleksanteri Ollikainen Ruovesi, Aarne Karvanen Huittinen, Väinö Viskari Lempäälä ja Ilmari Loponen Tampere.

Tilintarkastajiksi valittiin Toivo Koiranen ja Erkki Loponen sekä varalle Laila ja Kaarlo Huuska.

Sakkola-juhlan järjestelytoimikuntaan pj:ksi Martti Karonen, sekä jäseniksi Risto Jääskeläinen, Aukusti Viskari, Heimo Viskari ja Aune Karonen.

Tervetulluo kaik suurel joukol Tamperiel Sakkolajuhlil!

M K

Vuosikokouksen päätteeksi osanottajat ryhmittäytyivät vielä yhteiseen kuvaan UKK instituutin pääoven eteen.

Muistelma

Kesäilta yöhön vaihtuu... ajatukset vie kauas Karjalaan. Muistan illat, yöt hämyssä kesäisen metsän ja lehdon... Lauloi satakieli kauniisti... Ei mikään voi korvata synnyinseutua, Sakkolaa.

Suvannon laineet liplatti, lepät rannan puissa rapisi. sanoi naapurin Saima aitassa: "Uoha minnuu", kylkeen tönäsi, "Kuulet sie Sirkka? Nyt tulluo kärru-ukko ja kumppani", ja sit alkoi naurun räjäkkä... Nämä muistot ei koskaan jää mielestä meiltä heimosisarilta ja veljiltä ja naapureilta. Ne yhdistää Karjalaan

Sirkka-Liisa Lehtinen

**

Kaunis muisto

Kauas kaipasin, nähdä tahtoisin vielä lapsuuskotiani pientä, pellon piennarta, pihatannerta, kotijärven sinilaineita.

Sinne rientäisin mielin iloisin. Tekisin toivioletken. Löytäisin lapsuuden, olisin onnellinen ohi kiitävän pienen hetken.

Istun kyynel silmissä, nyt sen tajuan vasta: En löydä lapsuuttani, se on kaunis muisto vain rajan takana Karjalan maassa.

Sirkka-Liisa Lehtinen

Tervehdyspuhe Kansallisessa Veteraanipäivän juhlassa 27. 4. 1988 Liedossa

Hyvät Kutsuvieraat

Minulla on ilo, Liedon kunnan puolesta toivottaa Teidät tervetulleeksi Kansallisen Veteraanipäivän juhlatilaisuuteen.

Tänään liikkuvat ajatuksemme menneessä, kipeässä ajassa — muistot nousevat neljän vuosikymmenen takaa.

Mutta tämän päivän tulisi olla myös muistuttamassa jokaiselle kansalaiselle hyvinvointi-Suomessamme, mikä on vapautemme hinta, mikä on isänmaamme hinta.

Olen ymmärtämässä, että tehtäväni on tuoda naisen näkökulmaa vahvaan miehiseen juhlaan. En tuo Teille korulauseita, vaan kerron koruttomasti evakkotyön sodan.

Alkoiko se tuimana pakkasyönä joulukuussa 1939 etsiessämme sijaa rajalta tulleesta pakolaisjunasta Käksälmen asemalla. Myrskylyhdyn valossa näky oli ahdistava — imettäviä äitejä, lapsia, vanhuksia istui penkeillä ja käytävillä riti rinnan. Joku nukkui — toinen itki — joku hyräili hiljaa — toinen rukoili. Junassa oli kylmää ja pimeää. Olin 12-vuotias, enkä vielä silloin ymmärtänyt kuinka suunnaton pelko ja hätä repi äidin mieltä, kun hän peiton sijasta oli kietaissut sylilapsensa pöytäliinaan.

Mutta matka jatkui — olin koditon — sotapakolainen. Olin evakko savolaisessa maalaistalossa, jonne pian saapui tieto vanhimman veljeni kaatumisesta.

Vai alkoiko sotani vasta vartuttuani — Kajaanin sankarihaudalla, toisen veljeni hautajaisissa, jolloin ilmahyökkäys yllätti ja syöksyimme maahan pommien jyskeessä.

Tai mitä tapahtui minulle lukiessani äitini kasvoina väsymystä ja surua, kun tuli viesti, että kolmas veljeni oli kaatunut Tornion taistelussa.

Nämä kolme väkevää tapahtumaa muodostivat elämässäni kolmion, jonka piirin sisässä oli minun sotani, josta rauhan tultua murtauduin ulos ja minusta kasvoi se mitä olen.

Kesäkuussa 1944 olin työtöttönä Karjalan Kannaksella Sakkolan kylässä. Raja oli lähellä ja rajalla sota. Ajatelkaa sitä elämänuskoa, me teimme kevättöitä. Olimme perunapellolla, isäntä ajoi vakoa, karjakk, minä ja kaksi sotavankia istutimme perunoita.

Mutta mitä tapahtui?

Näin molempien vankien juoksevan ja heittäytyvän ojaan. Omiensa äänen tunsivat vangit. Samassa me tytötkin kuulumme kumun. Ja oli kuin taivas halkeaisi — maataistelukone syöksyi kohti ja nousi jälleen. — Hiljaisuus, vain hevonen kirmasi pelästyneenä pitkin ja poikin perunapelloa. Vaitonaisuina nousimme ja istutimme jälleen. Perunoita. Kenelle?

Yhtä hiljaisina, kukin itsekseen, teimme ilta-askareita. Pirtti oli puhdas, emännän keinutuoli narahteli ja huomasin — taistelun kumu oli tauonnut, kohtalonomainen hiljaisuus ympäröi meidät sisäänsä. Ja minun oli paha olla. Vetäydyin huoneeseen, eikä uni tullut. Pelkäsin. Ja samassa jysähti kerran, kaksi ja jatkuvasti. Perääntymisvaihe oli alkanut.

Etäinen johdatteli nuorta mieltäni, aloin kirjoittaa kuumeisesti osoitelappuja: Vihtori Virkki — Vihtori Virkki — päässä humisi.

Joku koputti — ei — joku hakasi ulko-ovea: "Joukkomme perääntyvät Suvannon yli, esikunta tulee tähän taloon. Kello neljä aamulla on oltava maantiellä. Kävelette Ojajärven asemalle, jonne matkaa 70 kilo-

metriä. Sieltä pääsette junaan. Loppu.”

Oli lauantai 17 kesäkuuta. Siellä me olimme maantiellä aamuneljältä. Emäntä ja isäntä hevostärryissä, 17 lehmää, sonni ja muutama vasikka.

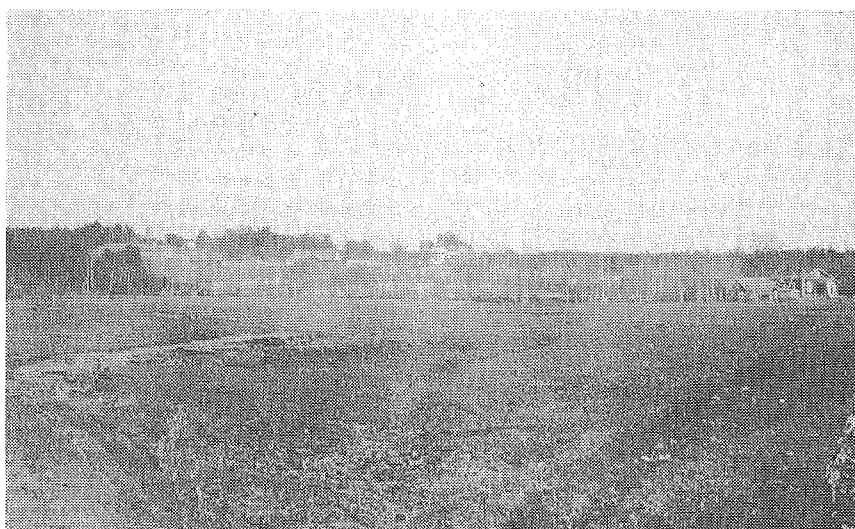
Sitten meitä mitattiin kilometrimittalla — jono — sotapakolaisia.

Vaan lehmätpä eivät jonoa tunteet — luontokappaleet. Poikkesivat metsään, kun vielä olivat voimissaan. Juoksin perästä, pelkäsin eksyvänä omasta joukosta. Suunnaton pelkoni ja sodanvihani purivat, löin ja huusin — et sie lehmärutale usko, jott myö männää pakkoo, pakkoo sottaa.

Ja se oli totaalinen tosi. Hätimiten ehdimme Sakkolan aseman metsikköön, kun pommikoneet olivat päällä. Samassa oivalsin — viholliskoneet syöksivät tulta. Konekiväärisuihkut kävivät kohti. Suljin silmäni — peitin korvani — tajusin rukoilevani: armahda lapsia ja vanhuksia. Äänet halkoivat taivasta. Vihdoin ymmärsin, että omat hävittäjämme olivat saapuneet hajoittamaan laivueen. Mikä melu — mikä meno — hätähuudot! Lääkintähenkilöstöä saapui paikalle.

Mutta me jatkoimme matkaa Oja-järven asemalle, missä emme päässeet junaan. Koko rautatiekalusto oli sidottu sotilas- ja tavarakuljetuksiin.

Mittasimme maantietä. Jalkamme olivat rakoilla — menivät verilihalle — ajettuivat — eivätkä sietäneet enää jalkineita: kiedoimme vaatteista töppösiä — hygieniä oli niin ja näin. Oli

Näistä maisemista lähti Anita Ilmolahden evakkotie tuntemattomaan tulevaisuuteen.

ko meidät unohdettu kävelemään?

Paikkakunnat vaihtuivat. Juhanuksena olimme Sulkavalla. Oli rasakas, kostea kesäyö. Leiriydyimme koulun pihamaalle. Lehmät saivat selluloosa-annoksensa ja me keittomme. Lepoa — hiljaisuutta — ja samassa näin salskean nuoren miehen käyvän kohti. Tunsin. Hän oli luokkatoverini.

— Yrjö, mitä sie täll’?

— Entä sie, tiät sie, ett Käkisalmeen pommitettiin, siu kottiis män, kotiväestäs en tiä.

— Voi rutista minnuu lujast, miu täytyy jaksaa viel pitkää.

Ja jaksoin halki Karjalan, Savon ja Keski-Suomen: Kerisalo — Piekämäki — Rautalampi — Jyväskylä — Istuinmäki. Se oli isäntäväkeni si-

joituskunta. Kello oli mitannut aikaa 30 päivää ja 30 yötä.

Evakkotyön sota oli päättynyt. Minä väsynyt karjapiika istuin nyt junnassa matkalla kohti uusia haasteita Seinäjoen sotasairaalaan. Mietin kokemuksiani, joissa olin varttunut lapsesta aikuiseksi — vailla nuoruutta ja nuoruuden unelmia. Odotin jotain elämältä, odotin — halusin koko elämäni.

Haluan vielä sanoa — tutkimusta tehdään, sotakirjoja kirjoitetaan, mutta minusta tuntuu, että meidän itse kunkin kohdallamme tulisi välittää omakohtainen sotamme lapsillemme ja lastenlapsillemme.

— Minä olen sotani kirjoittanut.

Anita Ilmolahti

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Kaikki on kuin unta vaan

Unet ovat ihmeellisiä. Unessa mennyt aika on elävästi nykyaikaa, mutta uni haihtuu, unohtuu liian nopeasti, jos ei heti muistele untansa uudelleen, niin jopa katoaa ja jää vain tyhjyys.

Olimpa taas kerran Myllytorpan mailla. Oli olevinaan paras kesäaika. Viljapello lainehtii lempeässä tuulesa. Apilaspelto punertavana ja mehiläisten surina oli ilmielävää. Varoin koskemasta isoja puna-apilan tuoksuvia kukkia. Muistin hyvin kuinka kerran poimiessani mehiläinen pisti sormeeni. Muistin kuinka kipeästi kirpasi sormeä, joka turposi hetimit. Nyt katselin vain ja kuuntelin. Apilaspelto oli kauniimpi kuin koskaan.

Kiipesin ketterästi pihlajani oksille. Pihlaja oli täydessä kukassa. Miten ihania ne olikaan! Samoin olivat puutarhan ruusupensaat, sireenit, omena- ja kirsikkapuut. Ja hernepuut. Oli kuin juhlaa varten kaikki parhaassa loistossaan. Tuuli kohisi

lempeästi ja käki säesti lintujen laulua, liverrystä joka suunnalta!

Talokin oli kuin ennen. Ikkunat olivat avoinna ja kesäajan tylliverhot heiluivat keveästi ristitulessa ihan ikkunoista ulos. He aivankuin vilkutaen kutsuivat tulemaan sisälle...

Sitä en kuitenkaan enää ehtinyt tehdä. Heräsin kun pesukarhu pudotti peltisen siemenastian kuistin lattialle lintulaudalta.

Hätkähdin! En olisi tahtonut valvutua. Unen maailma on ihana, mutta niin herkkä ja katoava. Valvun avulla yritän jatkaa retkeäni — lapsuuteni rakkaimmilla seuduilla. Kaikki oli niin selvää muistissani, että nousin piirtämään Myllytorpan karttaa. Pikainen luonnos vain, mutta minulle se on selvää selvempi ja kerron kaiken, joka ainoan kohdan tarkkaan jälkipolvelle.

Miten kodikas, asiallinen ja samalla romanttinen paikka Myllytorppa olikaan! Sopiva pikkupapilaksikin! Iso-isäni Matti Falin, joka ihastui

Myllytorpan ympäristöön ja joka sitten alunperin rakennutti ja suunnitteli uuden torpan, myllyn ym. oli varmasti toimen mies, jolla oli sekä järkeä että tunnetta.

Mutta miten turhaa on sellaista enää ajatella. Kaikki on vain osoitusta miten tyhjänpäiväistä ihmisaherusta onkaan. Ennemmin tai myöhemmin kaikki muuttuu ja katoaa. Jää vain historian sinfonia soimaan kaihoisia säveliään, joita eivät kaikki jaksaa edes kuunnella, sillä se on vaikeasti ymmärrettävää.

Ja kuitenkin kaikki on seurausta historian muutoksista. Kehitys jatkuu. Sittenkään ei ihmisen ajallinen touhu ole aivan turhanpäiväistä, vaan Suuren Voiman johtamaa todellisuutta. Ihminen on vain välikappale tapahtumien kulussa. Siksi en ole katkera Myllytorpan kadottamisesta. Olihan se osoitus ettei siitä ollut kauan iloa ”ottajallekaan”. Väärä teko saa aina palkkansa.

Kaikki on nyt kuin unta vain!

Hyvää ja pahaa!

Klaudia

Muistojen aarteet

Kirvesmäki, muistojen maa,
vain unelmissa sinut kohdata saa.
Ajatus käy sinne...
Lapsuuden maa,
ei missään paikkaa ihanampaa.
Vuodet vaihtuu, muistot jää...
Missä, missä on määränpää...?

Unissani Suvannolla soudan,
Patonien kärkestä kalasaaliin noudan.
Koulutietä kuljen yli Surmansuon,
ken unhoittaa voisi matkan tuon...?
Saavun Mustalleojalle Terenttilään,
pulpettiin paikalleni istumaan jään.

Laina Huuska

Siellä usein olen ajatuksissain
mistä lapsena oppia hain.
Kun maailman myrskyt repii,
raastaa...
Muistot sieltä vain
hyvyyttä haastaa.

Koti-Karjalaan kaipaa Karjalan
lapsi,
Vaikka täällä on jo harmajahapsi
Suvannon ranta, sinut muistoihin
suljen,
näitä outoja polkuja täällä
kun kuljen.

EDULLISESTI

- Kehystykset
- Taiteilijatarvikkeet
- Lahjatavarat
- Valokuvakehykset
- Kuvapalvelu
- Kamerat

Passikuvat HETI!

Ota osoitteeksi palveleva

KEHYS- JA LAHJAPISTE

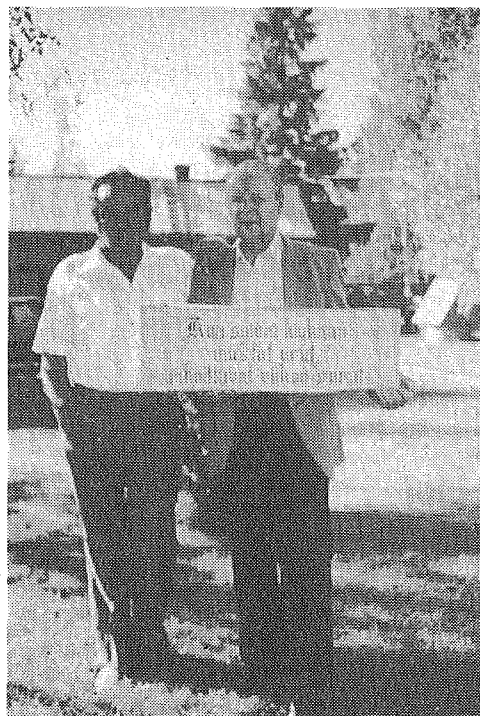
T:mi Valio Rauhala

Puutarhakatu 23
TAMPERE

Puh. (931) 128 575

Näkymä Hiekkarannasta yli Suvannon ensimmäinen 1920-luvulta, toinen vuodelta 1986. Matkaa rantaan, jossa Virkin sahan piippu erottuu on kaksi kilometriä. Toisessa kuvassa ei sahaa voi näkyä!

KUN SOIVAT KIUKAAN MUSTAT URUT, UNOHTUVAT VIIKON SURUT: Kuvassa näkyvän taulun lahjoitti Toivo Au-tero kuvassa vas. Sotainvalidien ja Veteraanien Kerholle palkinnoksi "Muistojen iltamissa" pidettäviin arpajaisiin. Otamme mielihyvin lahjoituksia vastaan. Suuret kiitokset.

Tääl on nii lustii, totesivat kälykset Helvi ja Eila Räikkönen Tampereelta. Heidän kotikylänsä Sakkolassa oli Kiviniemi.

Viialan Kiviniemen Martat kokouksessaan

Viialan Kiviniemen Marttayhdistyksen 12 naisjäsenen lisäksi yhdistyksen lakkauttamispäätöstä olivat kuulemassa Kauko Laitinen ja Jukka Stenroos. Kaikkiaan maksaneita jäseniä oli viime vuonna 41, joista osa on lempääläisiä.

Puolustusvoimien
lippujuhlapäivän
kunniamerkit:

SUOMEN LEIJONAN
RITARIKUNTA

I luokan ritarimerkki

Majuri Yrjö Antero Rytty Laukaa.

Majuri Veli Pekka Vulli Hattula.

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kameran, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

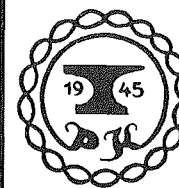
VEIKKO SOKURA

**Erikois-
hammasteknikko**

TAMPERE

Mäkipääkatu 39—41 II kerros

Puh. 556615

**PÄRSSISEN
KONEPAJA**

35500 KORKEAKOSKI, PUH. (935) 812 04

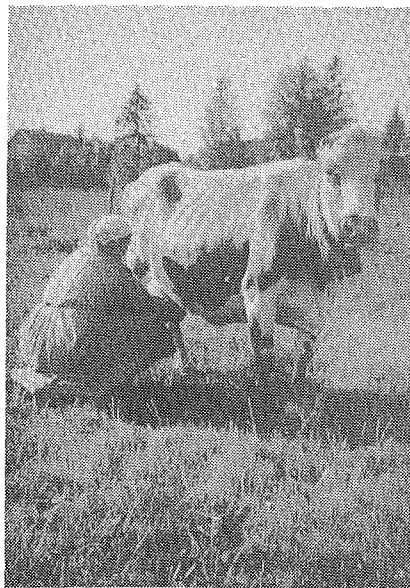
Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita
Koristetaontaa, lähetyskynttelikköjä

Lapsuuskesät mummolassa III

Vaikka elettiin osittain mummolas-
sa luontaistaloudessa, ei tietenkään
voitu olla ilman kaupan tuotteita.
Nämä kaupassakäynnit tapahtuivat
yleensä minun toimestani. Otin pol-
kupyöräni (joka kesän alussa lähetet-
tiin junalla Turusta Lempäälään; syk-
syllä päinvastoin) ja kassin ja lähdin
kauppaan ostoslista mukana. Mutta
silloin kun piti ostaa paljon ja tärkei-
tää tavaroita Juho-äijä lähti autolla
kirkolle. Jouduin joskus mukaan. Sa-
non 'jouduin', en 'päässyt'. Nimittäin
äijän ajotapa oli persoonallinen. —
Raamatussa sanotaan että "me vael-
lamme uskossa emmekä näkemises-
sä", mutta käsittääkseni se ei tarkoit-
tanut autolla ajoa. Äijä kuitenkin
näytti soveltavan sitä siihenkin. Näil-
lä matkoilla oli ylitettävä rautatien
vartioimaton tasoristeys mennessä tul-
len. Siinä ei pahemmin hiljennetty
vauhtia vaan annettiin mennä. Siinä
tuli pojalle traumaattisia kokemuk-
sia. Aikaisemmin mainitsemistani
mummon piparkakuista tulee muis-
toon hänen muut leipomisensa. Let-
tipullaa tietysti hän teki usein, ja
muutakin. Piirakat ja perunakakka-
rat ovat jääneet aivan ensimmäisistä
vuosistani mieleen, se on selvä. Mut-
ta kaikkein parhaiten muistan mum-
mon ruisleivät.

Ruisleivän aineksethan ovat mah-
dollisimman yksinkertaiset: ruisjau-
hoja, vettä, suolaa. Kuitenkin hyvä
lopputulos riippuu täysin tekijästä.
Mummolla oli lisäksi käsittämätön
kyky jättää taikinasta sen verran jäl-
jelle, että viimeiseksi leivottiin pieni
"Heikin leipä"; tuollainen 12 cm lä-
pimittainen pieni ruislimppu. Se otet-
tiin leivinuunista pois ennen muita
leipiä ja pantiin jäähtymään. Sitten
se leikattiin keskeltä halki ja kanni-
kan päälle pantiin vahvasti voita (tä-
stä voista ja siihen liittyvästä kerron

seuraavassa). Sen jälkeen otin pikku-
lusikan ja möyhensin sillä voidellun
pinnan. Ja sitten suuresti nautiskel-
len söin tuon pehmeän kirjaimillisen
'voileivän'. Lopuksi halkaistiin ont-
to leivänkanta ja vielä voideltiin voil-
la, sekä syötiin. — En ole koskaan
saanut, enkä tule saamaan niin suur-
ta herkkua! Se, mistä tämä erinomainen
voi saatiin, tarvitsee oman ku-
vauksensa. Niin kauan kuin Mummo
oli voimissaan hänellä oli lehmä. Kun
olin aivan pieni poika mummolla oli
Unikko-niminen lehmä. Unikko sit-
ten muutaman vuoden jälkeen sai pe-
rillisen jolle annettiin nimi Satu.
Unikko-äitilehmä palveli uskollises-
ti useita vuosia, ja Satu siten sen jäl-

keen. Mummo piti lehmästään erit-
tään hyvää huolta. Se oli tavattoman
hyvinvoipa (kuten mummo itekin,
äijä ja lastenlapset). Näytti siltä, et-
tä mummon lehmä tarkkaan tiesi
milloin oli lypsyaika, ja minne silloin
piti tulla. Lypsypaikka oli pihapiirin
toisella puolella olevan saunan taka-
na. Tuohon hyvään huolenpitoon
lehmästä kuului se, että mummolla

oli aina hyvää ruokaa lehmälleen. Sii-
hen kuului ämpäriissä olevaa jauhoa
johon oli sekoitettu kuorittua mai-
toa. Tämä ruoka näytti maistuvan to-
si hyvin.

Minulla, pikkupojalla, oli tässä
lypsytoimessa oma työni. Kun leh-
män turpa oli ämpäriissä, karpäset
parveilivat sen silmissä. Tehtäväni oli
hätistellä niitä pois. Se tapahtui jon-
kin lehtipuun oksalla. Tässä oli to-
dettavissa, että pihlaja ei tullut kysy-
mykseen. Sen lehdet nimittäin lehmä
söi. Leppä oli kovaa valuutaa; se ei
kelvannut syötäväksi ja sitä totisesti
riitti.

Näin siis saatiin lypsyämpäri täy-
teen ja jatkotoimenpiteet alkoivat.
Tästä hyvinhoidetun lehmän hyvästä
maidosta saatiin varsinainen "ih-
misten maito", sitten kuorittu leh-
män maito, kerma ja vielä tuo mai-
nittu voi. — Kun näin hyvin hoide-
tusta lehmästä saadusta kermasta
mummo itse kirjusi voin, jouduin
toistamaan, että sen veroista ei maa-
ilmassa ole.

Kuten edelläolevasta näkyy, mum-
mon osuus pikkupojan kesissä oli hy-
vin keskeinen. Tämä vaikutus siirtyi
(luultavasti alitajuisesti) edelleen si-
ten, että kun aikanaan solmin avio-
liiton, ja sen ensimmäinen lapsi oli
tyttö, hänen nimekseen tuli Eliisa. —
Itse olin ns. tietoisella tasolla sitä
mieltä, että pelkkä 'Liisa' riittää,
mutta ilmeisesti olin vaimoni kanssa
puhunut kaikesta mummoon liitty-
västä sen verran, että hän vaati työlle
mummoni nimeä. — Lopullinen pää-
tös lapsen nimestä tehtiin yksi mi-
nuutti ennen kastotoimitusta kun
vein vaimoni Marjatan sivuhuonee-
seen ja kysyin, minkä nimen hän ha-
luaa esikoiselleen. Hän halusi 'Elii-
saa'; minä 'Liisaa'.

Annoin periksi, ja jälkepäin
olen todennut, että tällaiset elämän
ratkaisut on parasta jättää äideille ja
(mahdollisesti) tuleville isoäideille.
Heillä on paljon parempi perspektiivi
sekä muu näkemys elämästä ja lap-
sista kuin meillä miehillä.

Heikki Sysioja

KUOLLEITA

Aleksandra (Sanni) Laamanen,
o.s. Blinnikka, syntyi 14. 4. 1897
Suistamolla, kuoli 23. 5. 1988 Pirk-
kalassa. Hän toimi pitkään Sakkolan
Marttojen puheenjohtajana, hän
kuului myös kirkkovaltuustoon, kirk-
koneuvostoon sekä toimi Punaissä
Ristissä ja Kehitysvammaisten liitos-
sa.

Hänen entinen kotikylänsä oli
Sakkolan Sipilänmäki.

Hilda Vesalainen, o.s. Virolai-
nen, syntyi 16. 10. 1898 Sakkolan Pe-
tjärjällä, kuoli 10. 6. 1988 Hyvin-
käällä. Siunaustilaisuus Puolimatkan
kappelissa Hyvinkäällä 2. 7. 1988,
jonka jälkeen muistotilaisuus Seura-
kunnan työkeskuksessa.

Mv Evert Haikonen syntyi 10.
9. 1910 Sakkolassa, kuoli 7. 5. 1988
Huittisissa. Hänen entinen kotiky-
länsä oli Sakkolan Karhola.

Mv Teuvo Eelis Viskari syntyi
21. 12. 1915 Sakkolassa, kuoli 27. 4.
1988 Huittisissa. Entinen kotikylä-
nsä oli Sakkolan Kelja.

Toivo Heikkonen syntyi 20. 5.
1923 Sakkolan Petjärjällä, kuoli 3.
6. 1988 Vesilahdessa. Vesilahden
Mantere oli hänen viimeinen koti-
paikkansa.

Kalervo Meskanen syntyi 27. 1.
1934 Sakkolassa, kuoli 10. 6. 1988
Tampereella. Entinen kotikylä Sak-
kolan Kaarnajoki ja viimeinen koti-
paikka Vilppula. Siunaustilaisuus
Vilppulan kirkossa ja muistotilaisuus
seurakuntakeskuksessa.

SAKKOLAN HISTORIA

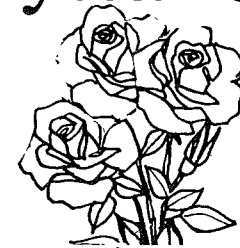
Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, sa-
moin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tu-
paan. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki,
Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo
puh. 932/645 06, Uno Pulakka, Ruovesi puh. 934/760 21, An-
neli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Loponen, Lempäälä.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. 931/751 241. Ainoas-
taan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tu-
paan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipistei-
tä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täytti 14. 6. 1988 Ol-
ga Maria Viskari, o.s. Häyrynen,
Haminassa. Hänen entinen kotiky-
länsä oli Sakkolan Lohijoki.

80 VUOTTA täytti 18. 5. 1988 He-
lena Ruottunen, o.s. Karppanen,
Lempäälässä. Hän on syntynyt Sak-
kolan Riiskassa, nykyinen kotipaik-
ka Lempäälä.

80 VUOTTA täytti 7. 6. 1988 Man-
nerheim-ristin ritari, kapteeni evp
Toivo Nikolai Honkanen Lah-
dessa. Hän on syntynyt Alahärmäs-
sä, kotikylä Sakkolassa Tikansaari.

80 VUOTTA täytti 22. 6. 1988 Em-
ma Naskali o.s. Kallonen Lempä-
älässä. Hän on syntynyt Sakkolan La-

pinlahdessa, joka oli myös hänen ko-
tikylänsä Karjalassa.

80 VUOTTA täytti 26. 6. 1988 Toi-
vo Lappalainen Lempäälässä. Hänen
kotikylänsä Sakkolassa oli
Pannusaari ja nykyinen kotipaikka
Lempäälän Lipossa.

80 VUOTTA täytti 16. 7. 1988
Marja-Liisa Hätönen, o.s. Parta-
nen, Vesilahden Valkkisissa. Entinen
kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

75 VUOTTA täytti 4. 3. 1988 Sel-
ma Siviä Ikävalko, o.s. Patja. Hän
on syntynyt Sakkolan Lapinlahdes-
sa. Nykyinen kotipaikka on Vamma-
la.

Merkkipäiväänsä hän vietti poi-
kansa perheen mukana Teneriffalla.

70 VUOTTA täytti 16. 6. 1988 Ida
Bohm, o.s. Nuora, Kouvolassa. Hä-
nen entinen kotipaikkansa oli Sakko-
lan Petjärven Nuoranmäki. Hän toi-
mi puolustusvoimissa viestittäjänä
talvisodasta eläkevuosiinsa saakka.

60 VUOTTA täytti 20. 6. 1988 An-
na Kilpi, o.s. Sipiläinen, Tampe-
reella (haudankaivaja Matti Sipiläi-
sen tytär). Entinen kotikylä Sakko-
lan Kirkonkylä.

50 VUOTTA täytti 27. 3. 1988 Paa-
vo Nuora Tampereella. Hänen en-
tinen kotipaikkansa oli Sakkolan Pe-
tjärven Nuoranmäki.

50 VUOTTA täytti 25. 6. 1988
Veikko Kyllästinen Helsingissä.
Entinen kotikylä Sakkolan Volossu-
la.

KOLME KESÄÄ PERÄKKÄIN III

Vähän laivan-päälliköstä. Hän oli jotenkin yksinäinen mies. Hän piti tiettyä etäisyyttä kaikkiin alaisiinsa. Jos hänellä oli jotain sanottavaa alaisilleen niin hän kutsui jonkun aliluutnantin, joka sai hoitaa asian: ”Sano-kaa tuolle miehelle, että hänellä on pitkä parta”, hän saattoi sanoa ja ruorimies sai lähteä ajamaan partaansa kesken ”ruoritörnin”. Olin kerran ruorissa kun laivan pastori otti kaiteelta sekstantin ja rupesti sillä aikansa kuluksi tähyilemään taivaanrantaa. Päällikkö kysyi: ”Ottaako pastori yhteyttä Jumalan kanssa?” Pastori laski hiljaa sekstantin käsistään. Hän ei ollut huumorimiehiä. Laivan päällikkö Konkola, jota selän takana sanottiin Körmyksi, pesi itse pyykkinsä! Tästä muut laivan upseerit saivat aiheen virnuilulle: ”Ottaisikohan tuo pyykkiä pestäväksi...?”

Pyykinpesusta puheenollen muistuu mieleen eräs tapaus: Pyykkihän yleensä pestiin laivan pesulassa. Mutta kun se aina tahtoi jäädä vähän

Uusia ylioppilaita

LEMPÄÄLÄN LUKIO: Sisarusset Kati ja Rita Valtonen. Vanhemmat Matti ja Anja Valtonen. Isän entinen kotikylä Sakkolan Haitermaa. Timo Turkkinen. Vanhemmat Hannu ja Soile Turkkinen, isovanhemmat Viljo ja Ella Turkkinen. Isoisän kotikylä Sakkolan Haparainen.

Iiro Kuisma. Vanhemmat Esa ja Tuula Kuisma, isovanhemmat Aarne ja Alma Kuisma. Entinen kotikylä Sakkolan Haitermaa.

TAMPEREEN LYSEON LUKIO: Mervi Repo. Vanhemmat Hilpa ja Pekka Repo. Isän syntymäpaikka Sakkolan Vilakkala.

harmaaksi, niin päätettiin se kerran viedä kunnolla pestäväksi. — Lienee pyykkilistan täyttämisessä ollut kielivaikeuksia, koska, kun pyykki tuli pesulasta, se oli kyllä hohtavan valkoista, mutta tärkätty aivan kovaksi. Kävele sitten suoraan jaloille paraitikäyntiä? No, tärkinhän voi pestä pois. Konkolasta vielä: — Tämä tapahtui joskus neljännen matkan aikana. — Konkolan täyttäessä 50 vuotta hänelle lahjoitettiin kultakello. Juhlan kunniaksi pantiin kello kiertämään juhlavieraiden joukkoon. Tällä näyttömatkalla kello hävisi jäljettömiin, eikä koskaan löydetty! Niinkuin sanoin, en ollut mukana tällä matkalla.

Toinen kasku neljänneltä matkalta: — Kun Konkola sairastui ja joutui jättämään laivan päällikkyuden, niin määrättiin matruusi Heinonen kantamaan Konkolan matkalaukkuja lentoasemalle. Heinonen kertoo: ”Kuljettiin niinkuin ohjesääntö määrää, minä kolme askelta perässä, eikä mitään puhuttu koko matkan aikana. Kun sitten tultiin perille, niin kai Körmy ajatteli, että pitäisi tuolle miehelle jotain sanoa. Hän sanoi: — Te olitte helvetin hyvä joulupukki silloin jouluna!” Tämä ehkä oli kuniakkaista kiitoksista parhain?

Jos vielä mainitsisin tehtävästä, jota pidin kaikkein vaikeimpana Suomen Joutsenella palvellessani. Oli saatu Laivaston Naisliitolta lahjaksi 12 metriä pitkä viiri. Entinen oli hankautunut tuulella olemattomaksi. ”Viekää tämä viiri isonmaston huip-

puun!” oli kersantti Tauben määräys. Käärin viirin kainalooni ja lähdin kiipeämään mastoon. Pidin itseäni melko tottuneena rikissä liikkujaksi, olihan purjehälytyspaikkani ”röijelin”, isonmaston nokalla. Matka vaikeutui huomattavasti kun vantit lopuivat ja piti lähteä kiipeämään pelkkää ”lapssalvattua”, vahattua mastoa ylös viirinyttyi kainalossa. Sain ponnistaa voimani äärimmilleen, että sain irroitettua tiukan solmun ja huipun nokassa kaksin raksin roikuen solmittua uuden viirin paikalleen. Huokasin todella helpotuksesta liukuessani mastoa pitkin alas ja saattaessani ilmoittaa tehtävän suoritetuksi, minkä kersantti Taube oli nähnyt puolikannelta.

PORT CASTRIES, Santa Lucialla.

Pääosa asukkaista on neekereitä, mestitsejä ja mulatteja. Idyllinen luonnonsatama. Ja joka päivä klo 8 satoi lämmintä vettä noin puoli tuntia. Se tuntui ihanalta, sillä laivan kansi kävi päivän mittaan kuumaksi. Teimme bussintapaisella avoautolla retken sisämaahan. Autossa oli irtotonainen teline, jossa istuttiin, niin se lähti ajon aikana liukumaan alas. Kova huuto palautti mustan kuskin järjestykseen.

Kerran tuuli tempaisi kuskilta borssalinon, jota hän lähti molemmin käsin tavoittamaan. Onneksi puhkesi myös rengas ja pääsimme jaloittelemaan. Saimme tutustua kyläläisiin. ”Umri” kiipesi palmuun ja toi kantaumuksen kookospähkinöitä. Meille

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

tarjottiin auliisti, mitä ”talossa” oli. Hedelmiä, joiden nimeä en tiedä ja lähtipä ”umri” juoksujalkaa hakemaan erakkorapuja, joita sitten säilytin melkein kotiin asti, kunnes kaapin ovi oli kerran jäänyt raolleen ja ravut karanneet. Saimme jätettyä pienen maksun isännillemme ja kiiruhdimme autolle, joka oli jo saatu kuntoon ja päästiin jatkamaan matkaa. Ei kuitenkaan kovin pitkään, sillä vastaan tuli sokeriruokopellon mukassa työläisiä kuljettava bussi, johon törmättiin. Työläisiä kuljettanut bussi kellahti sokeriruokokoon ja jäi sinne! Sen enempää tilannetta selvittämättä lähdettiin jatkamaan matkaa. Aika tavalla oltiin aikataulusta myöhässä kun tulimme tulikärpsten saattelmana laivalle. Kaiken kaikkiaan jäi saaresta ja sen ystävällisistä asukkaista miellyttävä muisto.

Kannattanee mainita eräs tapaus: — Olin saanut komennuksen stuerin apulaiseksi eräisiin kutsuihin, joita Joutsenella oli lukuisia. Reelingin vieressä oli toinen porukka hoitelemassa tiskauspuolta. Kun kannoin käytettyjä astioita tiskaaajalle, sanoi oppilas Oka (kaatui talvisodan ensi päivänä): ”Kun sinä tuot niitä laseja sieltä niin katso etteivät tule ihan tyhjinä!” No minä katsoin ja lirautin aina vähän ”ihtiaa” sekaan niinkuin toivomus oli. Tätä ei olisi kuitenkaan pitänyt tehdä, sillä ei aikaakaan kun Okalle nousi aine tukkaan... Oka, joka oli hyvä voimistelija, nousi isonmaston huippuun ja ”käveli” sieltä käsillään perämastoon!

Tapaus herätti tavatonta huomiota kutsuvieraiden keskuudessa, eikä Oka urotyöstään suinkaan saanut kiitosta vaan putkaa ja lomakieltoa!

Lomakieltoon liittyy seuraavakin tarina: — Lomakiellon alainen kaveri katseli sopivaa paikkaa bundikselle menoa varten ja oli löytävinään sellaisen ankkuriplyysistä, mistä mies juuri ja juuri mahtuu... Nostosiltaa pitkin ei ollut menemistä, kun siellä oli vartiomies. Kun hän arveli ajan olevan sopivan mies laskeutui ankkuriplyysistä ja pudottautui alas. Hän

ei kuitenkaan tullut ottaneeksi huomioon, että silloin oli nousuvesi, jota ei myöskään pimeän takia näkynyt. Jalkavaivaisena hänet piti saat-
taa laivaan takaisin.

SHARLOTTE AMALIA,
St Thomas'illa.

12. 3. purjeet levitettiin jälleen jo laiturissa perän ollessa vielä kiinni. Vaijerin irtauduttua Joutsen, jota VANHAKSI TYTÖKSI myös kutsuttiin, ampaisi vauhtiin.

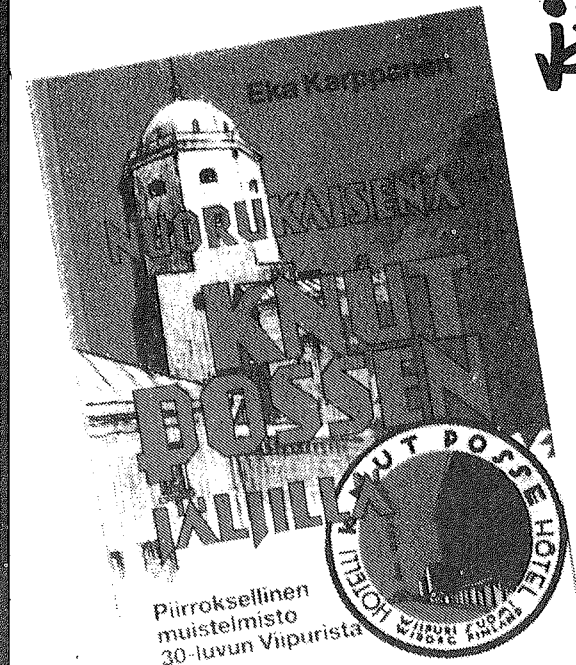
Viiletämme hyvää vauhtia Martinique-saaren ohi. Edessä hämmöttävät Dominican huiput. Saarta voisi

sanoa pelikaanien, erilaisten rapujen, skorpioonien, meritähtien, kilpikonien ja medusojen maaksi. Väestö koostuu etupäässä entisistä nekeri-orjista ja on väriltään yhtä mustaa kuin hiili, jonka lastauksella he elävät. Laajoja hiekkarantoja peittää helmiäisistä jauhautunut hohde, pitäisi sanoa hiekaksi.

Kun 23. 3. nostettiin taas ankkuri, alkoikin varsinainen kotimatka itä-pohjoispasaadin kiikutellessa Joutsenta kohti Bermuda-saaria, josta oikaistaan itään Azoreille, sieltä käydään ottamassa vettä.

Eka Karppanen

**Nuorukaiksema
KNUT POSSEN
jäljillä**

Visuaalinen
viipurilais-
muistelmisto
— juuret
Suvannon
Sakkolassa

OVH.

75,-

Käteismyynnissä Tampereen seudulla
Osuuspankki, Kulju (Esko Kallonen)

Tilaten Karjalan Kirjapaino Oy

Oksasenkatu 8, PL 4

53101 LAPPEENRANTA, puh. 953-11700

Loki joudutaan vähän päästä nostamaan ylös ja puhdistamaan Sargassomeran levistä.

Suomen Joutsen taittaa taivalta komeasti 5—6 b. -tulessa. Kotimaa lähestyy. Sää viilenee. Taas luovitaan Kanaalissa pari vuorokautta. Ranskan valot oikealla, Englannin vasemmalla puolella. Sadoittain laivoja. Ja vihdoin Saarenmaan ja Hiidenmaan ohi aamuvarhaisella ja Joutsen ankuroituu Kruununvuoren selälle.

Eikös siinä ollutkin kolme kesää peräkkäin?

Aapo Karppanen

Putkiliike
P Nuora Ky
37560 KULJU
puh. 676 100

Lapinlahden kyläkokous

Lapinlahtelaiset ystävineen Punkalaitumen kirkolla 13. 9. 1986 lähdössä kunnikäynnille Karjalaan jääneiden vainajien muistomerille, joka samalla oli kunnianosoitus niille lapinlahtelaisille, jotka olivat poistuneet keskuudestamme. Kukkia pitelee Eino Patja. Kyläjuhlaa vietettiin Kanteenmaan nuorisoseurantalossa.

Hovinkylä-seuran kokous

Hovinkyläläiset kokoontuivat yhteiseen tilaisuuteen 12. 6. 1988 Hinkkasella Vesilahden Laukossa.

Kokouksen avasi Kaino Rytty ja Pekka Hinkkanen toivotti läsnäolevat tervetulleeksi tilaisuuteen.

Pekka Hinkkanen toimi kokouksen puheenjohtajana ja sihteerinä Toimi Virolainen.

Käsiteltiin seuran toiminta- ja tilipapahtumat. Hyväksyttiin.

Seuran puheenjohtajaksi äänestettiin Hilka Innamaa os. Hartikainen ylivoimaisesti neljästä nimetystä ehdokkaasta.

Varapuheenjohtaja Olavi Hinkkanen, sihteeri Toimi Virolainen. Johtokunnan jäsenet Helka Urponen, Toivo Väyrynen, Vesa Rytty, Marja-Liisa Hätönen, Milja Hartikainen, Reino Partanen, Jalmari Hinkkanen ja Meeri Häkkinen.

Tilintarkastajat Soini Hartikainen ja Viljo Purontaa. Perinnekeräystä jatketaan. Muu toiminta jäi johtokunnan huoleksi.

Lapinlahden kylän väki on pitänyt tapanaan kokoontua joka toinen vuosi yhteiseen tilaisuuteen Punkalaitumen Kanteenmaahan.

Ensi syksynä on taas kulunut 2 vuotta edellisestä tapaamisesta ja sen vuoksi kokoontui 14. 5. 1988 toimikunta pohtimaan juhlan järjestelyjä Eino Patjan luona.

Päätökseksi tuli, että kutsumme Lapinlahden kyläläiset perheineen Punkalaitumelle lauantaina 17. 9. 1988.

Kokoonnutaan klo 12 Punkalaitumen kirkolle ja viedään kukkatervhdys Karjalaan jääneiden vainajien muistomerille.

Kello 13 kokoonnutaan Kanteenmaan ns:n talolle yhteiseen tilaisuuteen, jonkinmuotoista ohjelmaakin on luvassa ja Eino Patjan emäntä Inkeri on lupautunut paistamaan tärjottavaa. Tervetuloa joukolla mukaan.

Esko Kallonen

Hovinkylä-läisten perinnekeruu

Nyt tarvitaan yhteisiä ponnistuksia! — Perinnetiedon tallentamiseksi myös Sinulla on paljon muistikuvia, juttuja, sanontoja, letkauksia tai sanoja, jotka tavalla tai toisella liittyvät Hovinkylän aikoihin ja hovinkyläläisiin.

— Kirjoita näistä paperille tai pyydä jotakuta nuoren polven edustajaa kirjoittamaan puolestasi! — Perinnetiedon keruu ei onnistu itsestään. Kaikkien apua tarvitaan. Perinnetoimikunta antaa apuaan ja neuvoa tarvittaessa. Siihen on valittu seuraavat: Alina Hartikainen, 37470 Vesilahti, Rautiala, puh. 931-738 126. Soini Hartikainen Matti, Aulangonkatu 1 A 6, 13130 Hämeenlinna, puh. 917-120 606. Jalmari Hinkkanen, Amurinkuja 20 A, 33210 Tampere, puh. 931-333 88. Väinö Paksu, Pajunen, 34600 Ruovesi, puh. 934- 766 333. Kaino Rytty, Laukko, 37370 Narva, puh. 931-734 857. Helka Urponen, Mustanlahdenkatu 20 D 200, 33210 Tampere, puh. 931-114 020 ja Toimi Virolainen, Vakkala, 37370 Narva, puh. 931-734 824.

Seuraavilla Hovinkylän päivillä toivomme voivamme esitellä yhteisten talkoiden tuloksia. Vastaukset voi lähettää tai henkilökohtaisesti toimittaa em. henkilöille. Etukäteen avusta kiittäen

Perinnetoimikunta

Virkki- Käsityö-museon tapahtumat 1988

17. 9. kello 15 Nimipäiväperinne, Tyynen päivä. Kiviniemen markkinat kello 11—15. 22. 10. kello 15 Sana ja sävel. Virkki-Säätiön 10-vuotisnäytely.

Sotaa pakoon lähtö. Luran viimeinen katse 11. 6. 1944 Suvannon suuntaan. Valokuva on otettu Kiviniemen Saviojalta. Kuvassa on mv. Tahvo Käpin viljelyksiä, taustalla Suvanto. Valokuvasi Uuno Laukka.

Suvanno-seuvu tytö-letukka muisteluo

Mieko siel Saviojal ens-huuvo huusi ni sannoit jut reäkäsini nii kovast jot koko kylä kuul!

Äit miul anto maituo "nahkapussistoa". Pulla-suttuu suuhu mätti ja vivus liekutti.

Isä minnuu polvel pit, ko mie oli iha pien. Toivoi aina pienoisel: — Et kivetö ois ties.

Mieko kulen nyky tiellä polulla, niin ain miu aatoksein käyp kotitanhualla. Muistos miul o linnavallit. Käje kukunnat.

Paljasjaloin kulettii ja ruutuu hypättii.

Kanapessii etsittii ja noppoa pelattii.

Joskus sattuu kivie varvas. Kovast pakottel!

Ei hättä mitteä. Appuu tul, ko äit puhaltii.

Joskus män myös puikko sormie, myös puisko ko kiipeiltii.

Ain äiti otti tikun pois. Kask katsuo kirkol päi!

Kevveel ain myös mahlaa koivuis pullo laskettii.

Eihä sillo mittää olt herkkuu sen parempii.

Ketuleivät, rukkiijyvät suuhu napsittii.

Aina meil nii lustii ol, ku uimaa kipastii.

Nenäst kiinni otettii ja mäntii upuksii!

Isä kans myös kallaa saatii Suvannost ja Vuoksest.

Lohta sekä siikaa tul Kiviniemekoskest.

Meil ol verkkoo, ryssää, mertaa, siimaa sekä haavii.

Kallaa tul nii paljo joskus, et mättää pit jo saavii.

Isä saalii suuret säkil selässääse kanto.

Äit sit meille kiitokseksi herkkupalloi anto.

Mie muistelois näi viivähän lapsuuvemaisemis...

Oi sinilaineet Suvannon ja virta vuolas Vuoksen.

Kuohut kosken pauhaavan Kiviniemen armaan.

Oi sie rakas Karjala, ko mie oon kaivant sinnuu.

Jos siut viel näkisin, nii kyynel tulloo minnuu!

Laura Niinilampi, os Käppi

Radiumparantola Viiksanlahdessa

Katsellessani Radiumparantolan kuvaa lehdessämme no 2/88 heräsi muistoja mielessäni.

Isäni Ville Aapronpoika Kuisma Viiksanlahdesta on kertonut tämän radiumlähteen synnystä seuraavaa:

Kun Hiitolan—Raasulin rautatie-tä rakennettiin, oli heidän peltojen-sa kohdalla (jotka myöhemmin oli-vat setäni Yrjö Kuismen omistukses-sa) niin paha paikka etteivät raken-nusmiehet meinanneet millään saada perustusta rautatielle kestävänsä. Ai-na kun päivällä oli juntattu tukkeja perustusta vahvistamaan, ne jo oli-vat taas seuraavana aamuna jonkun vesisuonen ansiosta liikkuneet. Kun ne lopulta saatiin pysymään, puhkai-si tuo vesisuoni itselleen uuden väy-län ja tuli maanpinnalle Kuusikko-niemen haassa jyrkkään palteeseen noin 50 metrin päähän Suvannon rannasta. Se väylä laajeni vedentulon ansiosta niin, että suuret puut kaatui-livat sinne veteen ja aikamoinen pu-ro juoksutti vettä Suvantoon. Puro alkoi tuosta kuvassa olevan pienen kopin kohdalta. Kuvassa Suvanto hii-luu koivujen välistä parantolan nur-kalta.

Parantolan syntyhistoria on kuu-lemieni tarinoiden, joita isäni kertoi, olihan se parantola hänen kotitilan-sa maalla, seuraava:

Viiksanlahdessa asui setäni Yrjö Aapronpoika Kuismen naapurissa kunnallisneuvos Nestor Toivonen. Useampaan kertaan hän oli pyytänyt ostaa osaa Kuusikkoniemen lehmä-haasta, siltä kohtaa missä tämä ry-teikkoinen lähde sijaitisi. Setäni ei ha-lunnut myydä maata. Lopulta Toivo-nen keksi ehdottaa vaihtokauppaa. Hän antaisi hyvää ja siloa peltoa, jos Yrjö luopuisi lähteestä, ja niin lopul-ta kaupat tehtiin.

Toivonen oli rikas mies. Pian alkoi-vat parantolan rakennustyöt. Siitä tu-li niiden seutujen uljain rakennus!

Toivonen oli itse kokenut jonkin-

laisen halvauksen ja hoiteli itseään nyt tällä radiumvedellä, ottamalla kylpyjä ja uiden uima-altaassa, ja saunomalla.

Myös kauppalangot ja Viiksanlah-den naapurit saivat kestitystä täällä. Myös minun isäni, vaikka oli muut-tanut jo Pannusaaren kylään.

Tätä radiumvettä pulloitettiin ja vietiin ulkomaillekin. Minun muistini mukaan siellä oli hoidettavana sairai-takin. Parantolaksihan se oli raken-nettakin.

Pannusaarelta käsin kävimme kos-tissa Viiksanlahdessa, ja silloin voim-me käydä ihailemassa parantolan kaunista puistoa hiekkakäytävineen, kukkaistutuksineen ja mahtavine ra-kennuksineen. Kaikkien suurin ihme-tyksen aihe meille oli verantojen vä-rilliset ikkunaruuudut.

Kun veimme lehmä Kuusikkoniemen hakaan, niin paluutie oli aina parantolan kautta.

Tämä kunnallisneuvos Toivonen testamenttasi omaisuuttaan Suomen Urheiluliitolle, siksi siellä oli Suomen ensimmäinen Urheiluopisto.

Myöhemmin JP 4:n aliupseerikou-

lu, mutta sehän on jo myöhäisempi tapahtuma ja toinen juttu.

Minua on aina kiusannut (niin nurkkapatriootti olen) kun kirjoite-taan ja puhutaan Kiviniemen Parantolasta, Kiviniemen Urheiluopistos-ta ja n.e.

Viiksanlahteahan se oli! Olen syn-tynt sen tilan vaatimattomassa töl-lissä, jonka maalla oli parantola.

Kun seisoi Radiumparantolan ran-nassa ja katseli suoraan järvelle, niin Kiviniemen kylä näkyi toisella ran-nalla ja koski laski pauhaten Suvan-toon.

Muistatko Suurpään Tellu, Kuis-man Saimi, Alatois Vieno, Hynnä Jenny y.m. kun soutelimme juhan-nusyönä Suvannolla 1932 tai 33 ja annoimme kosken pyörteiden kuljet-taa venettämme? Oi niitä aikoja!

Tervehdin sydämellisesti Viiksan-lahden ja Pannusaaren sukulaisia ja tuttuja.

Rauha Andersén, o.s. Kuisma
Vesitornink. 21 A 11, 15150 Lahti
Puh. (918) 332 438,
kesä (910) 888 03

Pietarin reisu 1917

Kaikki merkit viittasivat siihen, et-tä sotahan siitä tulee, kun kunnan-valtuustot olivat määränneet joka ky-lään puinnin jälkeen kaksi ”mitta-miestä”, jotka määräisivät kuinka paljon kyseinen talo joutuu luovut-tamaan viljaa yleiseen kulutukseen tarvittaessa.

Oli marraskuu, hyvä rekikeli ja ra-ja Venäjälle vielä auki. Kauppias ja maanviljelijä Aleksander Ukkonen päätti silloin lähteä 5 hevosella hake-maan jauhoja ja ryyniä Pietarista. Niitä sai sieltä vielä ostaa vapaasti vaikka kuinka paljon.

Kauppias Ukkonen lähti 2 omalla

hevosella, palkkasi Aatami Koppasen kahdella hevosella ja lankomiehensä Aleksanteri Karvasen yhdellä hevo-sella.

Pietarin ostosmatkalle lähdettiin aamulla eväät mukana. Matkaa oli Riiskasta yhteen suuntaan noin 80 km. Menomatka tehtiin Raasulin tul-lin kautta. Pariissa paikassa vähän syötettiin hevosia. Iltaohjelmassa ol-tiin ”Uuvellatiellä”. Suomea puhu-van ja kohteliaan Paskerovan sau-noissa ”Uuvellatiellä” yövyttiin.

Aamulla jatkettiin matkaa niin ajoissa, että oltiin noin 10 km pääs-sä ”Neuskoissa”, kun liikkeet avattiin.

Tukku liikkeessä oli johtajana Riis-kasta kotoisin oleva Mamejeffin Ni-kolai. Kauppias Ukkonen teki kaupat konttorissa ja maksoi ostoksensa. Me odoteltiin kadulla. Liikkeestä lä-hetettiin mies mukaan jauhovarastol-le, jonne oli matkaa noin 7—8 km.

Siellä oli satoja metrejä pitkät jau-hovarastot. Sisään ajoimme pääty-ovesta ja jauhosäkit olivat kahta-puolta. Kuormiin pistettiin 30—40 säkkiä rekeen. Ulosajettiin sivusta.

Illan hämartyessä oltiin taas Pas-kerovalla, jossa ruokailtiin ja syötet-tiin hevosia.

Me ei nyt tultukaan pois Raasulin kautta, kun tilanne oli jo Suomen ra-ja-aseilla hyvin sekava, vaan kään-nyttiin Levassovasta vasemmalle, jo-

ka tie toi kotiin Sirkiänsaaren kaut-ta. Rajan yli meno oli onnistunut hy-vin!

Suomen puolella piti sainoita Kir-vesmäen kylän mies, Juho Lopenen (Vanhasen Jussi). Hän sanoi, että äl-kää enää toisten tulko, kun täällä on majoillut pitemmän aikaa eräitä Met-säpirtin ja Raudun miehiä!! Tunsin-kin näistä eräitä. He tarkastivat kuor-mia, epäilivät kiväärienkuljettajiksi. Ei he meihin kajonneet. Kyllä kivää-reitä Suomen puolelle salakuljetet-tiin, mutta eri teitä ja suojamiesten saattamana.

Hyvin me pääsimme kotiin Rau-dun Palkealan kautta. Illan suussa purettiin kuormat Ukkosen kauppa-varastoon. Jokainen hevosmies otti

itselleen muutaman säkillisen viljaa. Kauppias maksoi ”rahdin” miehille ja niin päästiin levolle.

— — —

Näistä Pietarin tavarankuljettajis-ta on enää elossa vain minä hyvissä voimissa, vaikka täytän tänä syksy-nä 87 vuotta. Aatami Koppanen nukkuu Sakkolan hautausmaassa, Simo Ukkonen haudattiin ensimmäisenä siirtolaisena Punkalaitumen hautaus-maahan jatkosodan jälkeen. Muuta-man vuoden jälkeen Aleksanteri Uk-konen haudattiin Punkalaitumen kirkkomaahan. Aleksanteri Karva-nen nukkuu Urjalan kirkkomaassa.

Väinö Koppanen

Nuorisoseuralaiset — onko tietoja?

Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen Liiton (Etelä-Karjalan Nuorisoseu-ran) perustamisesta tulee v. 1990 ku-luneeksi 100 vuotta. Liiton historian kirjoitustyö on aloitettu, mutta lisää tietoja ja kuvia tarvitaan. Liiton arkisto tuhoutui Viipurissa v. 1939 ja samalla meni myös osa arkistoituja, seuroista saatuja historiikkeja ja ku-via. Toiminnan alkuvuosikymmeniltä on siis vain niukasti tallennettuja tie-toja käytettävissä.

Tästä syystä vedotaankin nuorisoseuroihin, nuorisoseuralaisiin, työn ystäviin ja toivotaan, että apua saa-daan kuvien, vuosikertomusten ja erilaisten kirjoitelmien välityksellä. Myös muistitiedot ovat tärkeitä ja tarpeen.

Työnsä aloittanut historiatoimi-kunta palauttaa kuvat lähettäville otettuaan niistä kopiot mahdollises-ti historiakirjassa käytettäväksi ja lii-tettäväksi liiton arkistoon. Pyydet-täessä myös kirjoitukset ja muu mah-dollinen materiaali palautetaan lähet-täjälle.

Historiateoksen aikaansaaminen vaatii myös paljon taloudellisesti, jo-ten myös taloudellinen tuki otetaan kiitollisuudella vastaan. Toivomukse-

na on, että kaikki aineisto lähetetään kevään kuluessa osoitteella Eteläkar-jalaisten Nuorisoseurojen Liitto, Kirkkokatu 12 A 6, 53100 Lappeen-ranta.

Tiedustelut ja lisätiedot puh. 953-137 25, liiton toimisto tai histo-riankirjan kokooja toiminnanjohta-

ja Martta Toiviainen puh. 953-208 74.

KOHTA SATA VUOTTA — EIKÄ SUOTTA!

Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen Liitto ry.
100-vuotishistoriatoimikunta

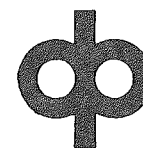
Kahden kylän väkeä

Kahden kylän väkeä ja oikein kahdessa kerroksessa, vieläpä kylien tiluksien rajalla Suvannon lietteellä, Haparaisten ja Vilakkalan alueella 1920—30 vuo-sien taitteessa. Ilmeistä päätellen sajut on keitetty ja juotu. Heinä-karhei-den kuivuessa, työaseita esitellen, on aikaa istahtaa kameran eteen...

Poissa he kaikki jo nyt ovat, paitsi mies oikealla alhaalla. Hänet löytää vielä Orivedeltä, tavallisissa talonpojan askareissa.

Veera Viskari

Tauno Hynnä
37550 EIMOISIO

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

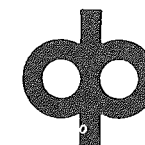
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

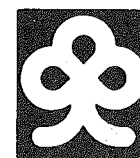
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739 541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvoo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**
OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751 886 (verstaaseen)
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1988 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 50 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 NARVA. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 NARVA. Käyttötilin numero
551 105-42772.

Vastaava toimittaja
Viljo Purontaa.

Toimituskunta Helmi Uosukainen,
Uuno Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.